

17.4.2019.

EP-PE_TC1-COD(2018)0207

*****I**

EIROPAS PARLAMENTA NOSTĀJA

pieņemta pirmajā lasījumā 2019. gada 17. aprīlī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/..., ar ko izveido programmu “Pilsoni, vienlīdzība, tiesības un vērtības”
(EP-PE_TC1-COD(2018)0207)

EIROPAS PARLAMENTA NOSTĀJA

pieņemta pirmajā lasījumā 2019. gada 17. aprīlī,

lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/..., ar ko izveido programmu “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības”

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 16. panta 2. punktu, 19. panta 2. punktu, 21. panta 2. punktu, 24. pantu, 167. pantu un 168. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru³,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 2. pantu “Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības. Šīs vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kur valda plurālisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un kur nav diskriminācijas, kā arī valda sieviešu un vīriešu līdztiesība.” Turklāt 3. pantā ir noteikts, ka “Savienības mērķis ir veicināt mieru, stiprināt savas vērtības un savu tautu labklājību” un cita starpā “tā respektē savu kultūru un valodu

¹ OV C 62, 15.2.2019., 178. lpp.

² OV C 461, 21.12.2018., 196. lpp.

³ Eiropas Parlamenta 2019. gada 17. aprīļa nostāja. **Teksts, par kuru iestāžu sarunās nav panākta vienošanās, ir iezīmēts pelēkā krāsā.**

daudzveidību un nodrošina Eiropas kultūras mantojuma aizsardzību un sekmēšanu”. Šīs vērtības ir vēlreiz apstiprinātas un formulētas tiesībās, brīvībās un princīpos, kas noteikti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (“*Harta*”).

- (2) Šīs tiesības un vērtības ir **aktīvi jākopj, jāaizsargā**, jāveicina, jāīsteno un jādala starp iedzīvotājiem un tautām arī turpmāk, un tām jābūt ES projekta centrā, **jo šo tiesību un vērtību aizsardzības vājināšanās kādā no dalībvalstīm var nelabvēlīgi ietekmēt visu Savienību kopumā**. Tādēļ ES budžetā ir jāizveido jauns Tiesiskuma, tiesību un vērtību fonds, kas ietver programmu “**Pilsoņi, vienlīdzība**, tiesības un vērtības”, kā arī programmu “Tiesiskums”. Laikā, kad Eiropas sabiedrības saskaras ar ekstrēmismu, radikālismu un šķelšanos **un sarūkošu pilsoniskās sabiedrības telpu**, svarīgāk nekā jebkad agrāk ir veicināt, stiprināt un aizstāvēt tiesiskumu, tiesības un tādas ES vērtības kā cilvēktiesības, cilvēka cieņas ievērošana, brīvība, demokrātija, vienlīdzība un tiesiskums. Tam būs dziļa un tieša ietekme uz ES politisko, sociālo, kultūras un ekonomisko dzīvi. Kā daļa no jaunā fonda programma “Tiesiskums” turpinās atbalstīt Savienības tiesiskuma telpas — **kuras pamatā ir tiesiskums, tiesu iestāžu neatkarība un neitralitāte, savstarpēja atzīšana un savstarpēja uzticība, tiesu iestāžu pieejamība un pārrobežu sadarbība** — turpmāko attīstību. Programmā “**Pilsoņi, vienlīdzība**, tiesības un vērtības” tiks apvienota 2014.–2020. gada programma “Tiesības, vienlīdzība un pilsonība”, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1381/2013¹, un programma “Eiropa pilsoņiem”, kas izveidota ar Padomes Regulu (ES) Nr. 390/2014² (“iepriekšējās programmas”).
- (3) Tiesiskuma, tiesību un vērtību fonds un tā pamatā esošās divas finansēšanas programmas ir vērstas uz **personām** un struktūrām, kas sekmē to, ka mūsu kopīgās vērtības, tiesības, **vienlīdzība** un bagātīgā daudzveidība pastāv un darbojas. Galīgais mērķis ir veicināt un atbalstīt uz tiesībām balstītu, vienlīdzīgu, **atvērtu, plurālistisku**, iekļaujošu un demokrātisku sabiedrību. Tas ietver dinamisku **un spējīgu pilsonisko** sabiedrību, cilvēku demokrātiskās, pilsoniskās un sociālās līdzdalības veicināšanu un Eiropas sabiedrības bagātīgās daudzveidības **kopšanu**, pamatojoties uz mūsu **kopīgajām vērtībām**, vēsturi un atmiņu. Līguma par Eiropas Savienību 11. pantā ir

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1381/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido programmu “Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam (OV L 354, 28.12.2013., 62. lpp.)

² Padomes Regula (ES) Nr. 390/2014 (2014. gada 14. aprīlis), ar ko izveido programmu “Eiropa pilsoņiem” laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam (OV L 115, 17.4.2014., 3. lpp.).

prasīts, lai Savienības iestādes uztur atvērtu, pārredzamu un regulāru dialogu ar pilsonisko sabiedrību un ar atbilstīgiem līdzekļiem dod iedzīvotājiem un pārstāvošajām apvienībām iespēju darīt zināmu un publiski apmainīties ar savu viedokli visās Savienības darbības jomās.

- (3a) *Izveidojot pilsoniskā dialoga grupu, būtu jāiedibina regulārs, atvērts un pārredzams dialogs ar programmas atbalsta saņēmējiem un citām attiecīgām ieinteresētajām personām. Pilsoniskā dialoga grupai vajadzētu būt atvērtam un neformālam diskusiju forumam un būtu jānodrošina ieguldījums pieredzes un labas prakses apmaiņā un diskusijās par politikas attīstību programmas jomās un mērķos, ka arī saistītās jomās. Pilsoniskā dialoga grupai nevajadzētu būt nekādi atbildīgai par programmas vadību.*
- (4) *Programmai būtu jāļauj attīstīt sinerģijas, lai risinātu problēmas, kas ir kopīgas Savienības vērtību veicināšanas un aizsardzības jomā, un jāsasniedz kritiskā dimensija, lai panāktu konkrētus rezultātus šajā jomā. Tas būtu jāpanāk, pamatojoties uz iepriekšējo programmu pozitīvo pieredzi un **to pilnveidojot**. Tas ļaus pilnībā izmantot sinerģiju potenciālu, efektīvāk atbalstīt attiecīgās politikas jomas un palielināt to potenciālu sasniegt **personas un pilsonisko sabiedrību, mēģinot panākt līdzsvarotu ģeogrāfisko sadalījumu**. Lai programma būtu efektīva, tai būtu jāņem vērā dažādo rīcībpolitiku īpatnības, to dažādās mērķgrupas un to īpašās vajadzības, izmantojot pielāgotas **un mērķorientētas** pieejas.*
- (4a) *Tiesiskuma un demokrātijas pilnīga ievērošana un veicināšana ir būtiska, lai palielinātu pilsoņu uzticēšanos Savienībai un nodrošinātu dalībvalstu savstarpējo uzticību. Veicinot tiesības un vērtības, programma palīdzēs veidot demokrātiskāku Savienību, veicinās tiesiskuma ievērošanu un demokrātisko dialogu, pārredzamību un labu pārvaldību, tostarp gadījumos, kad sarūk pilsoniskās sabiedrības telpa.*
- (5) *Lai tuvinātu Eiropas Savienību tās iedzīvotājiem **un sekmētu demokrātisko līdzdalību**, ir vajadzīgas dažādas darbības un koordinēti centieni. **Būtu jāattīsta un jāsekmē Eiropas pilsoniskums un Eiropas identitāte, veicinot iedzīvotāju izpratni par politikas veidošanas procesu un pilsonisko iesaisti Savienības darbībās. Turklāt** iedzīvotāju iesaistīšana pilsētu sadraudzības projektos vai pilsētu tīklos un atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizācijām **vietējā, reģionālā, valsts un transnacionālā līmenī** programmas aptvertajās jomās veicinās iedzīvotāju iesaisti sabiedrībā un galu galā **aktīvu** iesaistīšanos Savienības demokrātiskajā dzīvē. Tajā*

pašā laikā atbalsts tādām darbībām, kas veicina savstarpēju sapratni, **kultūru dialogu, kultūru un valodu** daudzveidību, **sociālo iekļaušanu** un cieņu pret citiem, stiprina **apziņu par piederību pie Savienības un kopēju Eiropas identitātē balstītu pilsonību**, kuras pamatā ir vienota **mūsu kopīgo** Eiropas vērtību, kultūras, vēstures un mantojuma izpratne. To nošķirtības un attāluma no kontinentālās Eiropas dēļ īpaši svarīgi ir veicināt spēcīgāku apziņu par piederību pie Savienības un par Savienības vērtībām ES attālāko reģionu iedzīvotāju vidū.

- (6) Atceres pasākumi un kritiskas pārdomas par Eiropas vēsturisko atmiņu ir vajadzīgas, lai iedzīvotāji, **it sevišķi jaunieši**, apzinātos kopējo vēsturi **un vērtības**, kas ir pamats kopējai nākotnei **█**. **Atceres pasākumos būtu jārosina pārdomas par Eiropas jauno laiku totalitāro režīmu cēloņiem — īpaši par nacisma, kas noveda pie holokausta, un fašisma, staļinisma un totalitāro komunistisko režīmu cēloņiem — un jāpiemin šo režīmu noziegumu upuri. Šādiem pasākumiem vajadzētu ietvert arī pasākumus, kas attiecas uz citiem izšķirīgiem notikumiem un atsaucēs punktiem Eiropas jaunāko laiku vēsturē.** Būtu jāņem vērā arī vēsturisko, **sociālo**, kultūras un starpkultūru aspektu nozīme, **lai radītu** Eiropas identitāti, **kuras pamatā ir kopējas vērtības un** piederības apziņa.
- (7) Iedzīvotājiem būtu arī vairāk jāapzinās savas tiesības, kas izriet no Savienības pilsonības, viņiem vajadzētu justies ērti, dzīvojot, ceļojot, mācoties, strādājot un veicot brīvprātīgo darbu citā dalībvalstī, justies spējīgiem izmantot visas pilsonības tiesības un paļauties uz to, ka viņiem ir vienlīdzīga piekļuve savām tiesībām, ka ir pilnībā panākama to izpilde un ka tās tiks pilnā apjomā aizsargātas bez jebkādas diskriminācijas neatkarīgi no tā, kurā vietā Savienībā viņi atrodas. Pilsoniskā sabiedrība ir jāatbalsta, lai veicinātu, aizsargātu un uzlabotu izpratni par **Savienības** kopīgajām vērtībām saskaņā ar LES 2. pantu un veicinātu tiesību efektīvu izmantošanu saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.
- (8) **Dzimumu** līdztiesība ir viena no Eiropas Savienības pamatvērtībām un viens no tās mērķiem. **Tomēr vispārējais progress dzimumu līdztiesības jomā stagnē.** Diskriminācija un nevienlīdzīga attieksme pret sievietēm **un meitenēm, kā arī dažādu veidu vardarbība pret sievietēm un meitenēm** pārkāpj viņu pamattiesības un kavē viņu pilnīgu politisko, sociālo un ekonomisko līdzdalību sabiedrībā. Turklāt **politisko**, strukturālo un kultūras šķēršļu pastāvēšana kavē patiesas dzimumu līdztiesības sasniegšanu. Tāpēc dzimumu līdztiesības **un dzimumu līdztiesības**

aspekta integrēšanas veicināšana visās Savienības darbībās ir viens no Savienības *pamatuzdevumiem* un ekonomikas izaugsmes *un sociālas attīstības* virzītājspēkiem un būtu jāatbalsta ar šo programmu. *Īpaši svarīgi ir cīnīties pret stereotipiem un slēpto un intersekcionālo diskrimināciju. Dzimumu līdztiesības pīlāri ir vienlīdzīga piekļuve nodarbinātībai, vienlīdzīga dalība darba tirgū un karjeras izaugsmes šķēršļu likvidēšana visās nozarēs, piemēram, tiesu sistēmā un ar STEM (zinātni, tehnoloģiju, inženierzinātni un matemātiku) saistītās nozarēs. Uzmanība būtu jāvelta arī darba un privātās dzīves līdzsvaram un neapmaksāta mājāsaimniecības darba un bērnu, vecu cilvēku un citu apgādājamo personu aprūpes darba vienlīdzīgam sadalījumam starp vīriešiem un sievietēm; tie joprojām ir vienlīdzīgas ekonomiskās neatkarības un līdzdalības pīlāri, kas ir nesaraujami saistīti ar sieviešu un vīriešu līdztiesības panākšanu.*

- (9) Dzimumbalstīta vardarbība un vardarbība pret *apdraudētām grupām* (bērniem, jauniešiem *un citām apdraudētām grupām, piemēram, LGBTQI un personām ar invaliditāti*) ir smags pamattiesību pārkāpums *un ir izplatīta* visā Savienībā visos sociālajos un ekonomiskajos slāņos, un tai ir nopietnas sekas uz cietušo fizisko, *garīgo* un psiholoģisko veselību un uz sabiedrību kopumā. *Dzimumbalstīta vardarbība un aizskaroša izturēšanās gan mājās, gan publiskajā sfērā visvairāk skar sievietes. Tāpēc dzimumu līdztiesības veicināšanas ietvaros ir svarīgi cīnīties pret šādu vardarbību. Eiropas Padomes Konvencijā par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvencija) vardarbība pret sievietēm ir definēta kā visi dzimumbalstītas vardarbības akti, kas izraisa vai, ļoti iespējams, var izraisīt fizisku, seksuālu, psiholoģisku vai ekonomisku kaitējumu vai ciešanas sievietēm, tostarp draudi izdarīt šādas darbības, piespiešana vai patvaļīga brīvības atņemšana neatkarīgi no tā, vai tās notiek publiskās vai privātās dzīves ietvaros. Cīņā pret dzimumbalstītu vardarbību ir nepieciešama daudzdimensionāla pieeja, kas aptver juridiskos, ekonomiskos, izglītības un veselības aspektus. Ir aktīvi jācīnās arī pret dzimtiskajiem stereotipiem jau no agrīna vecuma, kā arī pret visu veidu nauda runu un vardarbību tiešsaistē. Šajā kontekstā joprojām ir svarīgi atbalsēt sieviešu tiesību organizācijas un citus šīs jomas aktorus. Bērni, jaunieši un citas apdraudētas grupas, piemēram, LGBTQI un personas ar invaliditāti, ir īpaši pakļautas vardarbības riskam, sevišķi ģimenē un tuvās attiecībās. Būtu jārīkojas, lai veicinātu apdraudētu personu tiesības — jo īpaši bērnu (tostarp bāreņu, kas par tādiem kļuvuši vardarbības ģimenē dēļ, un citu*

īpaši neaizsargātu bērnu grupu) tiesības un pastiprinātu viņu aizsardzību **un nodrošinātu viņu tiesības** uz attīstību, aizsardzību un cieņu. Visu veidu vardarbības, **jo īpaši dzimumbalstītas vardarbības**, apkarošana, tās novēršanas veicināšana un cietušo aizsardzība un atbalstīšana ir Savienības prioritātes, kas palīdz īstenot personu pamattiesības un veicina **dzimumu** līdztiesību. Šīs prioritātes būtu jāatbalsta ar programmu.

- (10) Lai novērstu un apkarotu visu veidu vardarbību un aizsargātu cietušos, ir vajadzīga stingra politiskā griba un saskaņota rīcība, kuras pamatā ir iepriekšējo *Daphne* programmu, programmas “Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” un programmas “Tiesiskums” metodes un rezultāti. Jo īpaši kopš *Daphne* programmas uzsākšanas 1997. gadā tās finansējums vardarbības upuru atbalstam un vardarbības pret sievietēm, bērniem un jauniešiem apkarošanai ir guvis patiesus panākumus gan tā popularitātes starp ieinteresētajām personām (valsts iestādēm, akadēmiskām iestādēm un nevalstiskām organizācijām) ziņā, gan arī finansēto projektu efektivitātes ziņā. Ar šo programmu ir finansēti projekti ar mērķi uzlabot izpratni, sniegt atbalstu cietušajiem, kā arī atbalstīt tādu **pilsoniskās sabiedrības** organizāciju darbības, kuras darbojas uz vietas. Tā ir vērsusies pret visiem vardarbības veidiem, piemēram, vardarbību ģimenē, seksuālu vardarbību, cilvēku tirdzniecību, **vajāšanu un tādām tradicionālām kaitējošām ieražām kā sieviešu dzimumorgānu kropļošana**, kā arī jauniem vardarbības veidiem, piemēram, iebiedēšanu **un aizskarošu izturēšanos** tiešsaistē.

Tāpēc ir svarīgi turpināt visas šīs darbības, **paredzot neatkarīgu budžeta piešķirumu programmai *Daphne***, un nodrošināt, ka šie rezultāti un gūtā pieredze tiek pienācīgi ņemti vērā, īstenojot programmu.

- (11) Nediskriminēšana ir viens no Savienības pamatprincipiem. Līguma par Eiropas Savienības darbību 19. pantā paredzēta rīcība ar mērķi apkarot diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ. Nediskriminēšanas princips ir iekļauts arī Hartas 21. pantā. Diskriminācijas, **tostarp tiešas, netiešas un strukturālas diskriminācijas**, dažādo formu īpašās iezīmes būtu jāņem vērā, un līdztekus būtu jāizstrādā attiecīgas darbības, lai novērstu un cīnītos pret diskrimināciju viena vai vairāku iemeslu dēļ. Programmai būtu jāatbalsta darbības, kuru mērķis ir novērst un apkarot **visu veidu** diskrimināciju, rasismu, ksenofobiju, **afrofobiju**, antisemitismu, **antičigānismu**,

naidu pret musulmaņiem un citus neiecietības veidus, *piemēram, homofobiju, bifobiju, transfobiju un interfobiju, kā arī citus neiecietības veidus, kuri balstīti uz dzimtes identitāti, gan tiešsaistē, gan bezsaistē pret cilvēkiem, kas pieder pie minoritātēm, ņemot vērā multiplo diskrimināciju*. Šajā sakarā īpaša uzmanība būtu jāvelta arī tam, lai novērstu un apkarotu visus vardarbības, naida, segregācijas un stigmatizācijas veidus, kā arī lai apkarotu iebiedēšanu, aizskaršanu un neiecietīgu izturēšanos. Programma būtu jāīsteno savstarpēji papildinošā veidā ar citām Savienības darbībām, kam ir tie paši mērķi, jo īpaši tām, kas minētas Komisijas 2011. gada 5. aprīļa paziņojumā “ES programma attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām līdz 2020. gadam”¹⁰ un Padomes 2013. gada 9. decembra Ieteikumā par efektīviem romu integrācijas pasākumiem dalībvalstīs¹.

- (12) **Sociāli** un vides šķēršļi, kā arī piekļūstamības trūkums kavē personu ar invaliditāti pilnīgu un efektīvu līdzdalību sabiedrībā vienlīdzīgi ar citiem. **Personas** ar invaliditāti cita starpā saskaras ar šķēršļiem, kas kavē viņu piekļuvi darba tirgum, iespējas saņemt iekļaujošu un kvalitatīvu izglītību, izvairīties no nabadzības un sociālās atstumtības, piekļūt kultūras iniciatīvām un medijiem vai izmantot politiskās tiesības. Kā Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām (*UNCRPD*) līgumslēdzēja puse Savienība un visas tās dalībvalstis ir apņēmušās veicināt, aizsargāt un nodrošināt, ka visas personas ar invaliditāti var pilnīgi un vienlīdzīgi izmantot visas cilvēktiesības un pamatbrīvības. *UNCRPD* noteikumi ir kļuvuši par Savienības tiesību sistēmas neatņemamu daļu.
- (13) Tiesības uz privātās un ģimenes dzīves, mājokļa un saziņas neaizskaramību (tiesības uz privātumu) ir pamattiesības, kas nostiprinātas Pamattiesību hartas 7. pantā. Personas datu aizsardzība ir pamattiesības, kas nostiprinātas Pamattiesību hartas 8. pantā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 16. pantā. Atbilstību personas datu aizsardzības noteikumiem kontrolē neatkarīgas uzraudzības iestādes. Savienības tiesiskais regulējums, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679² un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680³, paredz noteikumus, kas nodrošina tiesību uz personas datu aizsardzību efektīvu aizsardzību. Šie tiesību akti valstu datu aizsardzības uzraudzības iestādēm uztic uzdevumu veicināt sabiedrības informētību un izpratni par riskiem, noteikumiem, aizsardzības

¹ OV C 378, 24.12.2013., 1. lpp.

² OV L 119, 4.5.2016., 1.–88. lpp.

³ OV L 119, 4.5.2016., 89.–131. lpp.

pasākumiem un tiesībām, kas saistītas ar personas datu apstrādi. Ņemot vērā, cik svarīgas ir tiesības uz personas datu aizsardzību tehnoloģiju straujas attīstības laikā, Savienībai vajadzētu būt iespējai īstenot izpratni veicinošas darbības, **piemēram, atbalstot pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas cīnās par datu aizsardzību atbilstoši Savienības standartiem, un** veikt pētījumus un citas attiecīgas darbības.

- (14) LESD 24. pantā paredzēts, ka Eiropas Parlaments un Padome pieņem noteikumus par procedūrām un nosacījumiem, kas nepieciešami pilsoņu iniciatīvai Līguma par Eiropas Savienību 11. panta nozīmē. Tas tika izdarīts, pieņemot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu [(ES) Nr. 211/2011¹]. Ar programmu būtu jāatbalsta tehniskā un organizatoriskā atbalsta finansēšana, lai īstenotu Regulu [(ES) Nr. 211/2011], tādējādi gādājos, ka pilsoņi var izmantot tiesības sākt un atbalstīt Eiropas pilsoņu iniciatīvas.
- (15) Saskaņā ar LESD 8. un 10. pantu ar programmu visās tās darbībās būtu jāatbalsta dzimumu līdztiesības un nediskriminēšanas mērķu integrēšana. **Programmas starpposma un galīgajā izvērtējumā būtu jāizskata dzimumu ietekmējums, lai novērtētu, kādā apmērā programma palīdz panākt dzimumu līdztiesību, un pārliecinātos, ka programmai nav neparedzētas nelabvēlīgas ietekmes uz dzimumu līdztiesību. Šajā kontekstā, ņemot vērā dažādo programmas sadaļu atšķirīgo dabu un apmēru, būs svarīgi nodrošināt, ka atsevišķie projektu virzītāju vāktie dati, kad vien iespējams, tiek sadalīti pēc dzimuma. Svarīgi ir arī sniegt pieteikumu iesniedzējiem informāciju, kā ņemt vērā dzimumu līdztiesību, tostarp — kā vajadzības gadījumā izmantot tādu dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas instrumentus kā dzimumu līdztiesības principa ievērošana budžeta plānošanā un dzimumu ietekmējuma novērtējumi. Apspriežoties ar ekspertiem un ieinteresētajām personām, būtu jāņem vērā dzimumu līdzsvars.**
- (16) LES 3. panta 3. punktā noteikts, ka Savienībai jāveicina bērna tiesību aizsardzība saskaņā ar Hartas 24. pantu un Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par bērna tiesībām.
- (17) Saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par vienlīdzīgu attieksmi un nolūkā cīnīties pret diskrimināciju rases un etniskās izcelsmes, kā arī dzimuma dēļ dalībvalstis ir izveidojušas neatkarīgas vienlīdzīgas attieksmes veicināšanas struktūras, kuras

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 211/2011 (2011. gada 16. februāris) par pilsoņu iniciatīvu (OV L 65, 11.3.2011., 1. lpp.).

parasti dēvē par “līdztiesības struktūrām”. Tomēr daudzas dalībvalstis ir pārsniegušas šīs prasības un nodrošinājušas, ka līdztiesības struktūras var vērsties arī pret diskrimināciju citu iemeslu dēļ, piemēram, *valodas*, vecuma, *dzimumpazīmju*, *dzimtes identitātes un dzimiskās daudzveidības*, seksuālās orientācijas, reliģijas un pārliecības, invaliditātes vai citu ■ . Līdztiesības struktūras pilda būtisku lomu līdztiesības veicināšanā un vienlīdzīgas attieksmes tiesību aktu efektīvas piemērošanas nodrošināšanā, jo īpaši sniedzot neatkarīgu palīdzību diskriminācijas upuriem, veicot neatkarīgus apsekojumus par diskrimināciju, publicējot neatkarīgus ziņojumus un sniedzot ieteikumus par jebkādiem jautājumiem, kas saistīti ar diskrimināciju attiecīgajā valstī. Ir būtiski, lai līdztiesības struktūru darbs šajā ziņā tiktu koordinēts Savienības līmenī. 2007. gadā tika izveidots *EQUINET*. Tā locekļi ir valsts iestādes, kuru mērķis ir veicināt vienlīdzīgu attieksmi, kā noteikts Padomes Direktīvās 2000/43/EK¹ un 2004/113/EK², kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2006/54/EK³ un 2010/41/ES⁴. **2018. gada 22. jūnijā Komisija pieņēma ieteikumu par līdztiesības iestāžu standartiem, kas aptver līdztiesības iestāžu pilnvaras, neatkarību, efektivitāti, kā arī koordināciju un sadarbību.** *EQUINET* atrodas izņēmuma situācijā, jo tā ir vienīgā struktūra, kas nodrošina darbību koordināciju starp līdztiesības iestādēm. Šī *EQUINET* koordinēšanas darbība ir būtiska, lai pareizi īstenotu Savienības tiesību aktus diskriminācijas novēršanas jomā dalībvalstīs, un būtu jāatbalsta ar šo programmu.

(17a) *Lai palielinātu lietotājdraudzīgu pieklūstamību un nodrošinātu neitrālas norādes un praktisku informāciju par visiem programmas aspektiem, dalībvalstīs var izveidot kontaktpunktus ar nolūku sniegt palīdzību gan atbalsta saņēmējiem, gan pieteikumu iesniedzējiem. Programmas kontaktpunktiem būtu jāspēj veikt savas*

¹ Padomes Direktīva 2000/43/EK (2000. gada 29. jūnijs), ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības (OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp.).

² Padomes Direktīva 2004/113/EK (2004. gada 13. decembris), ar kuru īsteno principu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm, attiecībā uz pieeju precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu (OV L 373, 21.12.2004., 37. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/54/EK (2006. gada 5. jūlijs) par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos (OV L 204, 26.7.2006., 23. lpp.).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/41/ES (2010. gada 7. jūlijs) par to, kā piemērot vienlīdzīgas attieksmes principu vīriešiem un sievietēm, kas darbojas pašnodarbinātas personas statusā, un ar kuru atceļ Padomes Direktīvu 86/613/EEK (OV L 180, 15.7.2010., 1. lpp.).

funkcijas neatkarīgi un bez publisko iestāžu iejaukšanās lēmumu pieņemšanā. Dalībvalstīm būtu jāspēj izvēlēties vispiemērotāko programmas kontaktpunktu vadību, cita starpā arī tādu, ko veic publiskās iestādes, pilsoniskās sabiedrības organizācijas vai to konsorcijs. Programmas kontaktpunkti nedrīkst būt atbildīgi par programmas vadību.

- (18) Neatkarīgas cilvēktiesību struktūras, pilsoniskās sabiedrības organizācijas pilda būtisku lomu, veicinādamas un aizsargādamas Savienības kopīgās vērtības saskaņā ar LES 2. pantu, uzlabodamas informētību par tām un veicinādamas Savienības tiesību aktos, tostarp ES Pamattiesību hartā, paredzēto tiesību efektīvu izmantošanu. Kā norādīts Eiropas Parlamenta 2018. gada 19. aprīļa rezolūcijā, **finansējuma palielinājums un** pienācīgs finansiālais atbalsts ir svarīgs, lai veidotu labvēlīgu un ilgtspējīgu vidi pilsoniskās sabiedrības organizācijām, lai stiprinātu to lomu un lai tās varētu veikt savas funkcijas neatkarīgi un efektīvi. Tāpēc, papildinot valsts līmeņa centienus, ES finansējumam būtu jāpalīdz atbalstīt, stiprināt un attīstīt tādu neatkarīgu pilsoniskās sabiedrības organizāciju spējas, kuras nodarbojas ar **vērtību un tiesību** veicināšanu un kuru darbība palīdz stratēģiski īstenot tiesības saskaņā ar ES tiesību aktiem un ES Pamattiesību hartu, tostarp ar aizstāvības **pasākumiem, piemēram, stratēģisko tiesvedību, kampaņām, komunikāciju un citiem** uzraudzības pasākumiem, kā arī veicināt un aizsargāt Savienības vērtības un uzlabot informētību par tām **vietējā, reģionālā, valsts un transnacionālā** līmenī. **Programma būtu jāīsteno lietotājdraudzīgā veidā, piemēram, izmantojot lietotājdraudzīgu pieteikšanās un ziņošanas procedūru. Īpaši būtu jā rūpējas, lai programma būtu piekļūstama transnacionāla, valsts, reģionāla un vietēja līmeņa pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tostarp vietējo aktīvistu pilsoniskās sabiedrības organizācijām, un īpaša uzmanība būtu jāpievērš arī saņēmēju spējām. Šajā sakarā attiecīgā gadījumā būtu jāņem vērā finanšu atbalsts trešām pusēm.**
- (19) Komisijai būtu jānodrošina vispārēja saskaņotība, papildināmība un sinerģijas ar darbu, ko veic Savienības struktūras, biroji un aģentūras, jo īpaši Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts un Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra, un būtu jāņem vērā citu nacionālo un starptautisko aktoru darbs jomās, uz kurām attiecas programma.
- (20) Ievērojot konkrētus nosacījumus, programmai vajadzētu būt atvērtai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) dalībvalstīm, kuras ir Eiropas Ekonomikas zonas

(EEZ) dalībvalstis, un EBTA dalībvalstīm, kuras nav EEZ dalībvalstis, un citām Eiropas valstīm. Programmā būtu jāiekļauj arī valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis, kas gūst labumu no pirmspievienšanās stratēģijas.

- (21) Lai nodrošinātu līdzekļu efektīvu sadali no Savienības vispārējā budžeta, ir nepieciešams nodrošināt visu veikto darbību Eiropas pievienoto vērtību, to papildināmību ar dalībvalstu darbībām, un **būtu** jāpanāk saskaņotība, papildināmība un sinerģijas ar finansēšanas programmām, kas atbalsta politikas jomas, kurām ir ciešas saiknes citai ar citu, jo īpaši Tiesiskuma, tiesību un vērtību fondu (un tādējādi ar programmu “Tiesiskums”), kā arī ar programmu “Radošā Eiropa” un “*Erasmus+*”, lai īstenotu kultūras krustmiju iespējas kultūras, mediju, mākslas, izglītības un radošuma jomās. Ir jārada sinerģijas ar citām Eiropas finansējuma programmām, jo īpaši tādās jomās kā nodarbinātība **un cīņa pret sociālo atstumtību — jo īpaši ar Eiropas Sociālo fondu Plus** —, iekšējais tirgus, uzņēmējdarbība, jaunatne, veselība, pilsonība, tiesiskums, migrācija, drošība, pētniecība, inovācija, tehnoloģija, rūpniecība, kohēzija, tūrisms, ārējās attiecības, tirdzniecība un **ilgtspējīga** attīstība.
- (22) Šajā regulā ir noteikts programmas “**Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības**” finansējums, un tas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsauces summa atbilstīgi [atsauce pēc vajadzības jāatjaunina atbilstoši jaunajam iestāžu nolīgumam: 17. punktam Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembra Iestāžu nolīgumā par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību¹].
- (23) Šai programmai piemēro Regulu (ES, *Euratom*) Nr. [jaunā FR] (“Finanšu regula”). Tajā ir izklāstīti noteikumi par Savienības budžeta izpildi, tostarp noteikumi par dotācijām, godalgām, iepirkumu, netiešu izpildi, finanšu instrumentiem un budžeta garantijām.
- (24) Finansēšanas veidi un apguves metodes saskaņā ar šo regulu būtu jāizvēlas, pamatojoties uz to spēju sasniegt konkrētos darbību mērķus un sasniegt rezultātus, jo īpaši ņemot vērā kontroles izmaksas, administratīvo slogu, **attiecīgo ieinteresēto**

¹ [Atsauce jāatjaunina: OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp. **Nolīguma teksts pieejams:** http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC].

personu un izvēlēto saņēmēju spējas un sagaidāmo neatbilstības risku. Būtu arī jāapsver vienreizēju maksājumu, vienotas likmes un vienības izmaksu izmantošana, kā arī finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām, kā minēts Finanšu regulas 125. panta 1. punktā. ■

(24a) Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013¹, Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2988/95², Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96³ un Padomes Regulu (ES) 2017/1939⁴ Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un — vajadzības gadījumā — administratīvus un finansiālus sodus. Konkrētāk, saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 un Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) var veikt administratīvu izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas skar Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (EPPO) var izmeklēt un ierosināt kriminālvajāšanu par krāpšanu un citiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371⁵. Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbomas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, OLAF, EPPO un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir Savienības līdzekļu apgūšanā iesaistītās trešās personas.

¹ *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).*

² *Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).*

³ *Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).*

⁴ *Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).*

⁵ *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).*

- (25) ***Attiecībā uz tādu konkrētu mērķu īstenošanu kā dzimumu līdztiesības, tiesību, pilsoņu līdzdalības un dalības Savienības demokrātiskajā dzīvē veicināšana vietējā, reģionālā, valsts un transnacionālā līmenī, kā arī vardarbības apkarošana*** trešās valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, Savienības programmās var piedalīties sadarbības ietvaros, kura izveidota saskaņā ar EEZ līgumu, kas paredz programmu īstenošanu ar lēmumu saskaņā ar minēto līgumu. Trešās valstis var piedalīties, arī pamatojoties uz citiem juridiskajiem aktiem. Šajā regulā būtu jāievieš īpašs noteikums, lai atbildīgajam kredītrīkotājam, Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), Eiropas Revīzijas palātai piešķirtu vajadzīgās tiesības un piekļuvi, kas tiem ļautu pilnīgi īstenot savas attiecīgās kompetences.
- (26) Uz šo regulu attiecas horizontālie finanšu noteikumi, kurus pieņēmis Eiropas Parlaments un Padome, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 322. pantu. Šie noteikumi ir paredzēti Finanšu regulā un jo īpaši nosaka procedūru budžeta izveidei un izpildei ar dotācijām, iepirkumu, godalgām, netiešu izpildi, kā arī paredz finanšu dalībnieku atbildību. Noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 322. pantu, attiecas arī uz Savienības budžeta aizsardzību vispārēju dalībvalstu tiesiskuma trūkumu gadījumā, jo tiesiskuma ievērošana ir būtisks priekšnoteikums pareizai finanšu pārvaldībai un efektīvam ES finansējumam.
- (26a) ***Priekšlikums Eiropas Savienības regulai par Savienības budžeta aizsardzību vispārēju dalībvalstu tiesiskuma trūkumu gadījumā ir sagatavots, lai Savienība varētu labāk aizsargāt savu budžetu gadījumos, kad tiesiskuma nepilnības traucē vai var apdraudēt pareizu finanšu pārvaldību vai Savienības finanšu intereses. Tai būtu jāpapildina programma “Tiesības un vērtības”, kuras loma ir atšķirīga, proti, finansēt politiku, kura atbilst pamattiesībām un Eiropas vērtībām un kuras pamatā ir iedzīvotāju dzīve un līdzdalība.***
- (27) Saskaņā ar [atsauce attiecīgi jāatjaunina saskaņā ar jaunu lēmumu par AZT: Padomes Lēmuma 2013/755/ES 94. pantu¹] aizjūras zemēs un teritorijās (AZT) iedibinātas personas un subjekti ir tiesīgi saņemt finansējumu atbilstoši programmas noteikumiem un mērķiem un iespējamai kārtībai, kas piemērojama dalībvalstij, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta. ***Īstenojot programmu, ir jāņem***

¹ Padomes Lēmums 2013/755/ES (2013. gada 25. novembris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību (“Lēmums par aizjūras asociāciju”) (OV L 344, 19.12.2013., 1. lpp.).

vērā ierobežojumi, kas izriet no AZT attāluma, un ir jāuzrauga un regulāri jāizvērtē to efektīva dalība tajā.

- (28) Ņemot vērā, cik svarīgi ir cīnīties pret klimata pārmaiņām atbilstīgi Savienības saistībām īstenot Parīzes nolīgumu un Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus, šī programma palīdzēs integrēt klimata politiku un sasniegt vispārēju mērķi, proti, 25 % no ES budžeta izdevumiem, kas paredzēti klimata mērķu sasniegšanai, **2021.–2027. gada DFS periodā un ikgadējo mērķi 30 % pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā 2027. gadā.** Sagatavojot un īstenojot programmu, tiks apzinātas attiecīgās darbības, un tās tiks pārskatītas vidusposma izvērtējuma kontekstā.
- (29) Saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu 22. un 23. punktu ir nepieciešams šo programmu izvērtēt, pamatojoties uz informāciju, kas savākta, izmantojot īpašas uzraudzības prasības, vienlaikus izvairoties no pārmērīga regulējuma un administratīvā sloga, jo īpaši attiecībā uz dalībvalstīm. Attiecīgā gadījumā šīs prasības var ietvert izmērāmus rādītājus, kas ir pamats programmas ietekmes izvērtēšanai uz vietas.
- (30) Lai **papildinātu šo regulu programmas īstenošanas nolūkā un nodrošinātu virzības uz tās mērķu sasniegšanu efektīvu novērtēšanu**, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu **attiecībā uz darba programmām saskaņā ar 13. pantu un** attiecībā uz rādītājiem, kā norādīts 14. un 16. pantā un II pielikumā. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido programmu “**Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības**” (“programma”). Regulā ir izklāstīti programmas mērķi, budžets laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam, Savienības finansējuma formas un šāda finansējuma sniegšanas noteikumi.

2. pants

Programmas mērķi

1. Programmas vispārējais mērķis ir aizsargāt un veicināt tiesības un vērtības, kas noteiktas Līgumos, ***Hartā un piemērojamajās starptautiskajās cilvēktiesību konvencijās, jo īpaši*** atbalstot pilsoniskās sabiedrības organizācijas ***un citas ieinteresētās personas, kuras darbojas vietējā, reģionālā, valsts un transnacionālā līmenī, un sekmējot pilsonisko un demokrātisko līdzdalību***, lai saglabātu ***un pilnveidotu*** atvērtas, ***tiesībās balstītas***, demokrātiskas, ***vienlīdzīgas*** un iekļaujošas sabiedrības, ***kuru pamatā ir tiesiskums***.
2. Saskaņā ar 1. punktā izklāstīto vispārīgo mērķi programmai ir šādi konkrēti mērķi, kas atbilst sadaļām:
 - (-a) ***aizsargāt un veicināt Savienības vērtības (Savienības vērtību sadaļa)***,
 - a) ***veicināt tiesības, nediskriminēšanu, līdztiesību, tostarp dzimumu līdztiesību, un sekmēt dzimumu līdztiesības aspekta un nediskriminēšanas aspekta integrēšanu*** (Vienlīdzības, tiesību ***un dzimumu līdztiesības*** sadaļa),
 - b) ***veicināt pilsoņu iesaistīšanos un līdzdalību Savienības demokrātiskajā dzīvē un dažādu dalībvalstu pilsoņu savstarpējos sakarus, kā arī uzlabot informētību par kopīgo Eiropas vēsturi*** (Pilsoņu iesaistīšanās un līdzdalības sadaļa),
 - c) ***apkarot vardarbību, tostarp dzimumbalstītu vardarbību*** (*Daphne* sadaļa).

2.a pants

Savienības vērtību sadaļa

Šīs regulas 2. panta 1. punktā noteiktā vispārīgā mērķa un 2. panta 2. punkta - a) apakšpunktā noteiktā konkrētā mērķa ietvaros programma tiecas aizsargāt un veicināt tiesības un uzlabot informētību par tām, sniedzot finansiālu atbalstu pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas vietējā, reģionālā un transnacionālā līmenī nodarbojas ar šo tiesību veicināšanu un kopšanu, tādējādi arī stiprinot Savienības vērtību aizsardzību un veicināšanu un tiesiskuma ievērošanu un palīdzot veidot demokrātiskāku Savienību, demokrātisko dialogu, pārredzamību un pareizu pārvaldību.

3. pants

Vienlīdzības, tiesību un dzimumu līdztiesības sadaļa

Šīs regulas 2. panta 1. punktā noteiktā vispārīgā mērķa un 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteiktā konkrētā mērķa ietvaros programma tiecas

- a) *veicināt vienlīdzību un novērst un apkarot nevienlīdzību un diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ un, kā arī panākt, ka tiek ievērots nediskriminēšanas princips attiecībā uz Hartas 21. pantā norādītajiem iemesliem;*
- b) *atbalsēt, virzīt un īstenot visaptverošu politiku ar mērķi:*
 - i) *gādāt, ka sievietes var pilnīgi izmantot tiesības, un veicināt dzimumu līdztiesību, tostarp darba un privātās dzīves līdzsvaru, sieviešu iespēcinātību un dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu;*
 - ii) *veicināt nediskriminēšanu un tās integrēšanu;*
 - iii) *apkarot rasismu, ksenofobiju un visu veidu neiecietību, tostarp homofobiju, bifobiju, transfobiju un interfobiju, kā arī neiecietību uz dzimtes identitātes pamata, gan tiešsaistē, gan ārpus tās;*
 - iv) *aizsargāt un veicināt bērnu tiesības;*
 - v) *aizsargāt un veicināt personu ar invaliditāti tiesības;*

- ba) aizsargāt un veicināt Savienības pilsonības tiesības un tiesības uz personas datu aizsardzību.*

4. pants

Pilsoņu iesaistīšanās un līdzdalības sadaļa

Šīs regulas 2. panta 1. punktā noteiktā vispārīgā mērķa un 2. panta 2. punkta

b) apakšpunktā noteiktā konkrētā mērķa ietvaros programma tiecas

- a) atbalstīt projektus, kuru mērķis ir pieminēt izšķirīgus Eiropas jaunāko laiku vēstures notikumus, tostarp autoritāro un totalitāro režīmu cēloņus un sekas, un paplašināt Eiropas iedzīvotāju informētību par viņu kopīgo vēsturi, kultūru, kultūras mantojumu un vērtībām, tādējādi uzlabojot viņu izpratni par Savienību, tās izcelsmi, mērķi, dažādību un sasniegumiem, kā arī par savstarpējās sapratnes un tolerances nozīmīgumu;*
- b) veicināt iedzīvotāju un pārstāvju apvienību līdzdalību un devumu Savienības demokrātiskajā un pilsoniskajā dzīvē, tiem darot zināmus savus viedokļus un publiski apmainoties ar saviem viedokļiem visās Savienības rīcības jomās;*
- ba) veicināt dažādu valstu iedzīvotāju sakarus, jo īpaši — izmantojot pilsētu sadraudzību un pilsētu tīklus, lai viņi varētu iegūt praktisku pieredzi ar Savienības kopējā mantojuma bagātību un daudzveidību un apzinātos, ka tas ir pamats kopējai nākotnei.*

5. pants

Daphne sadaļa

Šīs regulas 2. panta 1. punktā noteiktā vispārīgā mērķa un 2. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteiktā konkrētā mērķa ietvaros programma tiecas

- a) visos līmeņos novērst un apkarot visu veidu dzimumbalstīto vardarbību pret sievietēm un meitenēm un vardarbību ģimenē, cita starpā veicinot standartus, ko paredz Eiropas Padomes Konvencija par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvencija); un*

- a) novērst un apkarot visu veidu vardarbību pret bērniem, jauniešiem, kā arī vardarbību pret citām riska grupām, **piemēram, LGBTQI personām un personām ar invaliditāti;**
- b) atbalstīt un aizsargāt **visus** šādas vardarbības **tiešos un netiešos** upurus, **piemēram, personas, kas cietušas no vardarbības ģimenē vai vardarbības tuvās attiecībās, tostarp bērnus, kas vardarbības ģimenē dēļ kļuvuši par bāreņiem, un visā Savienībā atbalstīt un nodrošināt vienādu aizsardzības līmeni dzimumbalsītās vardarbības upuriem.**

6. pants

Budžets

1. Finansējums programmas īstenošanai laikposmā no 2021. gada līdz 2027. gadam ir **1 627 000 000 EUR 2018. gada cenās [1 834 000 000 EUR faktiskajās cenās].**
2. Šā panta 1. punktā minētajā apjomā attiecīgajam mērķim piešķir šādu provizorisko summu:

-a) **754 062 000 EUR 2018. gada cenās [850 000 000 EUR faktiskajās cenās] (t. i., 46,34 % no kopējā finansējuma) 2. panta 2. punkta -a) apakšpunktā minētajiem konkrētajiem mērķiem;**

a) **429 372 000 EUR 2018. gada cenās [484 000 000 EUR] (t. i., 26,39 % no kopējā finansējuma) 2. panta 2. punkta a) un c) apakšpunktā minētajiem konkrētajiem mērķiem;**

b) **443 566 000 EUR 2018. gada cenās [500 000 000 EUR] (t. i., 27,26 % no kopējā finansējuma) 2. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētajiem konkrētajiem mērķiem.**

Vismaz 50 % no šā punkta pirmās daļas -a) un a) apakšpunktā minētajiem līdzekļiem Komisija piešķir pilsoniskās sabiedrības organizāciju darbību atbalstam, no kuriem vismaz 65 % piešķir vietējām un reģionālajām pilsoniskās sabiedrības organizācijām.

Komisija no -I pielikuma a) punktā noteiktā finansējuma piešķirtās procentuālās attiecības neatkāpjās vairāk kā par pieciem procentpunktiem. Ja ir vajadzība

pārsniegt minēto robežu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 16. pantu, lai grozītu -I pielikuma a) punktu, programmas līdzekļu piešķirtās procentuālās attiecības mainot apmērā no pieciem līdz desmit procentpunktiem.

3. Šā panta 1. punktā minēto summu izmanto programmas īstenošanas tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, tostarp korporatīvās informācijas tehnoloģiju sistēmām, pētījumiem, ekspertu sanāksmēm, paziņojumiem par prioritātēm un jomām, kas saistītas ar programmas vispārīgajiem mērķiem.
4. Neskarot Finanšu regulu, izdevumi par darbībām, kas saistītas ar pirmajā darba programmā iekļautajiem projektiem, var būt attiecināmie izdevumi no 2021. gada 1. janvāra.
5. Pēc dalībvalstu *vai Komisijas* pieprasījuma resursus, kas tām ir piešķirti dalītas pārvaldības ietvaros, var pārnest uz programmu. Komisija apgūst minētos resursus tieši saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu **1**. Ja iespējams, šos resursus izmanto **1** dalībvalsts labā.

7. pants

Ar programmu asociētās trešās valstis

1. Programma ir atvērta šādām valstīm, ja ir izpildīti nosacījumi:

- a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) dalībvalstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis saskaņā ar EEZ līgumā noteiktajiem nosacījumiem;
- b) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis – saskaņā ar attiecīgajos pamat nolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārējiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu līdzdalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem nosacījumiem, kas noteikti Savienības un šo valstu nolīgumos;
- c) valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, – saskaņā ar attiecīgajos pamat nolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārējiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem

un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu līdzdalību Savienības programmās; un saskaņā ar īpašajiem nosacījumiem, kas noteikti Savienības un šo valstu nolīgumos;

d) citas trešās valstis saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti īpašā nolīgumā, kas attiecas uz trešās valsts dalību jebkurā Savienības programmā, ar nosacījumu, ka nolīgums:

- nodrošina taisnīgu līdzsvaru attiecībā uz tās trešās valsts iemaksām un ieguvumiem, kura piedalās Savienības programmās;
- izklāsta nosacījumus dalībai programmās, tostarp finanšu iemaksu aprēķināšanu atsevišķām programmām un to administratīvās izmaksas. Šīs iemaksas veido piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar [jaunās Finanšu regulas] [21. panta 5. punktu];
- nepiešķir trešajai valstij lēmumu pieņemšanas pilnvaras attiecībā uz programmu;
- garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt savas finanšu intereses.

8. pants

ES finansējuma apgūšana un forma

1. Programmu īsteno atbilstoši tiešas pārvaldības principam saskaņā ar Finanšu regulu vai atbilstoši netiešas pārvaldības principam kopā ar struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā.
2. Programma var sniegt finansējumu jebkurā no veidiem, kas noteikti Finanšu regulā.
3. [Iemaksas savstarpējās apdrošināšanas mehānismā var segt risku, kas saistīts ar līdzekļu atgūšanu, kas pienākas saņēmējiem, un to uzskata par pietiekamu garantiju saskaņā ar Finanšu regulu. Piemēro noteikumus, kas paredzēti Regulas XXX [ar kuru nomaina Regulu par Garantiju fondu] [X pantā].

9. pants

Darbību veids

Finansējumu saskaņā ar šo regulu var saņemt darbības, kas veicina 2. pantā noteikta konkrēta mērķa sasniegšanu. Finansējumu var piešķirt jo īpaši I pielikumā uzskaitītajām darbībām.

9.a pants

Pilsoniskā dialoga grupa

Komisija izveido pilsoniskā dialoga grupu, kuras mērķis ir nodrošināt regulāru, atvērtu un pārredzamu dialogu ar programmas saņēmējiem un citām attiecīgām ieinteresētajām personām, lai apmainītos ar pieredzi un labu praksi un apspriestu politikas tendences, kas attiecas uz programmas aptvertajām jomām un mērķiem un saistītām jomām.

II NODAĻA

DOTĀCIJAS

10. pants

Dotācijas

1. Dotācijas saskaņā ar programmu piešķir un pārvalda saskaņā ar Finanšu regulas VIII sadaļu.
2. Vērtēšanas komiteja var būt veidota no ārējiem ekspertiem.

11. pants

Kumulatīvais [, papildu] un apvienotais finansējums

1. Darbība, kurai šajā programmā piešķirts finansējums, var saņemt finansējumu arī no jebkuras citas Savienības programmas, tostarp no dalītas pārvaldības fondiem, ar noteikumu, ka finansējums neattiecas uz tām pašām izmaksām. [Kumulatīvais finansējums nedrīkst pārsniegt darbības kopējās attiecināmās izmaksas, un dažādu Savienības programmu atbalstu var aprēķināt proporcionāli].
2. Ja Regulas (ES) [XX] [KNR] 1. pantā minētā programma un dalītas pārvaldības fondi sniedz kopīgu finansiālu atbalstu vienai darbībai, minēto darbību īsteno saskaņā ar šajā regulā izklāstītajiem noteikumiem, tostarp noteikumiem par nepamatoti izmaksātu summu atgūšanu.

3. Darbības, kuras var pretendēt uz atbalstu saskaņā ar programmu un kuras atbilst otrajā apakšpunktā minētajiem nosacījumiem, var identificēt nolūkā finansēt no dalītas pārvaldības fondiem. Šajā gadījumā piemēro šajā regulā paredzētās līdzfinansējuma likmes un atbilstības noteikumus.

Pirmajā apakšpunktā minētās darbības atbilst šādiem kumulatīviem nosacījumiem:

- a) tās ir novērtētas uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus saskaņā ar programmu;
- b) tās atbilst šā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus minimālajām kvalitātes prasībām;
- c) tās nevar finansēt saskaņā ar minēto uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus budžeta ierobežojumu dēļ.

Darbības īsteno vadošā iestāde, kas minēta Regulas (ES) XX [KNR] [65.] pantā, saskaņā ar noteikumiem, kas izklāstīti minētajā regulā, un finansē īpašus noteikumus, tostarp noteikumus par finanšu korekcijām.

12. pants

Subjekti, kas ir tiesīgi piedalīties

1. Papildus Finanšu regulas [197. pantā] noteiktajiem kritērijiem piemēro attiecināmības kritērijus, kas noteikti 2. un 3. punktā.
2. Tiesīgi piedalīties ir šādi subjekti:
 - a) tiesību subjekti, kas veic uzņēmējdarbību kādā no šādām valstīm:
 - dalībvalsts vai aizjūras zeme vai teritorija, kas ar to ir saistīta;
 - ar programmu asociētā trešā valsts, ***izņemot attiecībā uz konkrēto mērķi, kas minēts 2. panta 2. punkta -a) apakšpunktā;***
 - b) tiesību subjekti, kas izveidoti saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, vai jebkura starptautiska organizācija.
3. Darbības dotāciju bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus ***saskaņā ar 6. panta 2. punkta a) apakšpunktu*** var piešķirt līdztiesības iestāžu Eiropas tīklam (*EQUINET*), lai segtu izdevumus, kas saistīti ar tā pastāvīgo darba programmu.

III NODAĻA

PLĀNOŠANA, UZRAUDZĪBA, IZVĒRTĒŠANA UN KONTROLE

13. pants

Darba programma un daudzgadu prioritātes

1. Programmu *pilda* ar darba programmām, kas minētas Finanšu regulas 110. pantā.
2. **■** Komisija *tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus* saskaņā ar *16. pantu nolūkā papildināt šo regulu, nosakot atbilstīgu darba programmu.*

14. pants

Uzraudzība un ziņošana

1. Regulas II pielikumā ir noteikti rādītāji, ko izmantot, lai ziņotu par programmas virzību ceļā uz 2. pantā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Lai nodrošinātu efektīvu programmas progresa novērtējumu tās mērķu sasniegšanā, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 16. pantu, lai izstrādātu noteikumus par uzraudzības un izvērtēšanas sistēmu, tostarp, veicot grozījumus II pielikumā, lai vajadzības gadījumā pārskatītu un papildinātu rādītājus.
3. Darbības rezultātu ziņošanas sistēma nodrošina, ka programmas īstenošanas un rezultātu uzraudzībai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, lietderīgi un savlaicīgi. Šim nolūkam Savienības līdzekļu saņēmējiem un dalībvalstīm uzliek samērīgas ziņošanas prasības.

15. pants

Izvērtēšana

1. Izvērtēšanu veic savlaicīgi, lai tās rezultātus varētu ņemt vērā lēmumu pieņemšanas procesā.
2. Programmas starpposma izvērtējumu veic, tiklīdz par programmas īstenošanu ir pieejama pietiekama informācija, bet ne vēlāk kā četrus gadus pēc programmas īstenošanas sākuma. Starpposma izvērtējumā ņem vērā iepriekšējo programmu

(“Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” un “Eiropa pilsoņiem”) ilgtermiņa ietekmes izvērtējumu rezultātus.

3. Programmas īstenošanas beigās, bet ne vēlāk kā četrus gadus pēc 1. pantā norādītā termiņa beigām Komisija veic programmas galīgo izvērtēšanu.
4. Komisija Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai paziņo šīs izvērtēšanas rezultātus kopā ar saviem komentāriem.

16. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt **13. un** 14. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir līdz 2027. gada 31. decembrim.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt **13. un** 14. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei. ***Pamatojoties uz 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu, pilsoņi un citas ieinteresētās personas četrus nedēļus laikā var paust viedokli par deleģētā akta projektu. Šo projektu apspriež ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, pamatojoties uz NVO un vietējo un reģionālo pašvaldību pieredzi ar programmas īstenošanu.***
6. Saskaņā ar **13. un** 14. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne

Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

17. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

Ja trešā valsts piedalās programmā ar lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar starptautisku nolīgumu, vai saskaņā ar jebkādu citu tiesību aktu, trešā valsts piešķir nepieciešamās tiesības un piekļuvi, kas vajadzīga atbildīgajam kredītrīkotājam, Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), Eiropas Revīzijas palātai, lai tie visaptveroši īstenotu savas attiecīgās kompetences. *OLAF* gadījumā šādās tiesībās ir ietvertas tiesības veikt izmeklēšanas, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*).

IV NODAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

18. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Savienības finansējuma saņēmēji atzīst Savienības finansējuma izcelsmi un nodrošina tā redzamību (jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā), sniedzot dažādām auditorijām, tostarp medijiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.
2. Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus par programmu, tās darbībām un rezultātiem. Programmai piešķirtie finanšu resursi veicina arī Savienības politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju sabiedrībai, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar 2. pantā minētajiem mērķiem.

18.a pants
Programmas kontaktpunkti

Katra dalībvalsts var izveidot programmas kontaktpunktus. Kontaktpunktu ziņā ir sniegt pieteikumu iesniedzējiem, ieinteresētajām personām un programmas atbalsta saņēmējiem neitrālas norādes, praktisku informāciju un palīdzību visos programmas aspektos, tostarp attiecībā uz pieteikšanās procedūru, lietotājdraudzīgas informācijas un programmas rezultātu izplatīšanu, partneru meklēšanu, apmācību un citām formalitātēm. Programmas kontaktpunkti savus uzdevumus veic neatkarīgi.

20. pants

Atceļšana

Regulu (ES) Nr. 1381/2013 un Regulu (ES) Nr. 390/2014 atceļ no 2021. gada 1. janvāra.

21. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar attiecīgo darbību turpināšanu vai grozīšanu līdz to slēgšanai saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1381/2013 un Regulu (ES) Nr. 390/2014, ko attiecīgajām darbībām turpina piemērot līdz to slēgšanai.
2. No programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp programmu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar iepriekšējām programmām, kas izveidotas ar Regulu (ES) Nr. 1381/2013 un Regulu (ES) Nr. 390/2014.
3. Vajadzības gadījumā apropriācijas 6. panta 3. punktā paredzēto izdevumu segšanai var iekļaut budžetā pēc 2027. gada, lai nodrošinātu līdz 2027. gada 31. decembrim nepabeigto darbību pārvaldību.

22. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

-I PIELIKUMS

6. panta 1. punktā minētos pieejamos programmas līdzekļus piešķir šādi:

(a) no 6. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētās summas:

- **vismaz 15 % piešķir darbībām, ar ko īsteno 3. panta b) punkta i) apakšpunktā paredzēto konkrēto mērķi;**
- **vismaz 40 % piešķir darbībām, ar ko īsteno 5. panta -a) punktā paredzētos konkrētos mērķus; un**
- **vismaz 45 % piešķir darbībām, ar ko īsteno 3. panta a) punktā, b) punkta ii)–v) apakšpunktā un c) punktā un 5. panta a) un b) punktā paredzētos konkrētos mērķus;**

(b) no 6. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētās summas:

- **15 % piešķir piemiņas darbībām;**
- **65 % piešķir demokrātiskajai līdzdalībai;**
- **10 % piešķir popularizēšanas darbībām; un**
- **10 % piešķir administrācijas vajadzībām.**

I PIELIKUMS

Programmas atbalstītās darbības

Programmas *vispārīgie un* konkrētie mērķi, *kas noteikti 2. pantā*, tiks sasniegti, atbalstot jo īpaši šādas darbības:

- a) izpratnes veicināšana, informācijas *popularizēšana un* izplatīšana nolūkā uzlabot zināšanas par *tiesībām un vērtībām un par* politiku, *kas attiecas uz programmas aptvertajām jomām un mērķiem*;
- b) savstarpēja mācīšanās ar labas prakses apmaiņu starp ieinteresētajām personām nolūkā uzlabot zināšanas un savstarpēju sapratni, kā arī pilsonisko un demokrātisko iesaisti;
- c) analītiskas **■** uzraudzības darbības nolūkā uzlabot izpratni par situāciju dalībvalstu un *Savienības* līmenī jomās, uz kurām attiecas programma, kā arī nolūkā uzlabot ES tiesību aktu, politikas *un Savienības vērtību* īstenošanu *dalībvalstīs; šādi pasākumi ir, piemēram, datu un statistikas vākšana; kopēju metodoloģiju un — vajadzības gadījumā — rādītāju vai kritēriju izstrāde; pētījumi, izpēte, analīze un apsekojumi; izvērtējumi; ietekmes novērtējums; norāžu, ziņojumu un izglītojošu materiālu izstrāde un publicēšana*;
- d) attiecīgo ieinteresēto personu apmācīšana nolūkā uzlabot zināšanas par politiku un tiesībām *programmas aptvertajās* jomās;
- e) informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) rīku izstrāde un uzturēšana;
- ea) *atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizācijām un bezpeļņas ieinteresētajām personām, kas darbojas programmas jomās, nolūkā palielināt to reaģēšanas spējas un nodrošināt visiem iedzīvotājiem pienācīgu piekļuvi to pakalpojumiem, konsultācijām un atbalsta pasākumiem*;
- eb) *atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizācijām un bezpeļņas ieinteresētajām personām, kas darbojas programmas jomās, lai palīdzētu tām veikt aizstāvības darbības un veicināt tiesības, tādējādi arī stiprinot Savienības vērtību aizsardzību un veicināšanu un tiesiskuma ievērošanu un pilnveidojot demokrātisko dialogu, pārredzamību un pareizu pārvaldību, arī gadījumos, kad sarūk pilsoniskās sabiedrības telpa*;

- f) iedzīvotāju, *jo īpaši jauniešu*, izpratnes uzlabošana par Eiropas kultūru, *kultūras mantojumu, identitāti un vēsturi*, *tostarp attiecībā uz totalitārajiem un autoritārajiem režīmiem un citiem izšķirīgiem Eiropas jaunāko laiku vēstures elementiem, nolūkā stiprināt piemiņu un Eiropas pilsoņu uzticēšanos Savienībai, kā arī veicināt toleranci, savstarpējo sapratni, starpkultūru dialogu un daudzveidības respektēšanu*;
- g) dažādu valstspiederību un kultūru *iedzīvotāju* apvienošana, dodot viņiem iespēju piedalīties pilsētu sadraudzības pasākumos *un pilsoniskās sabiedrības projektos, tādējādi radot apstākļus spēcīgākai augšupējai pieejai un veicinot pilsonisko un demokrātisko iesaistīšanos*;
- h) aktīvas *un iekļaujošas* līdzdalības demokrātiskākas Savienības veidošanā veicināšana un atvieglošana, kā arī izpratnes **■** uzlabošana par tiesībām un vērtībām ar atbalstu pilsoniskās sabiedrības organizācijām;
- i) tehniskā un organizatoriskā atbalsta finansēšana nolūkā īstenot Regulu [(ES) Nr. 211/2011], tādējādi atbalstot pilsoņus, kas izmanto tiesības sākt un atbalstīt Eiropas pilsoņu iniciatīvas;
- j) Eiropas tīklu jaudas attīstīšana nolūkā veicināt un pilnveidot Savienības tiesību aktus, *vērtības*, politikas mērķus un stratēģijas **■** ;
- k) zināšanu par programmu vairošana, tās rezultātu izplatīšanas un pārnesamības palielināšana un iedzīvotāju sasniegšanas sekmēšana, tostarp izveidojot un atbalstot programmas *kontaktpunktus*.

II PIELIKUMS

Rādītāji

Programma tiks pārraudzīta, pamatojoties uz rādītāju kopumu, kas ir paredzēti, lai noteiktu pakāpi, kādā programmas vispārējie un konkrētie mērķi ir sasniegti, un lai līdz minimumam samazinātu administratīvo slogu un izmaksas. Šim nolūkam tiks vākti dati par šādu pamatrādītāju kopumu:

Cilvēku skaits, kas bija iesaistīti
(i) apmācību pasākumos;
(ii) savstarpējās mācībās un apmaiņā ar labu praksi;
(iii) izpratnes veidošanas, informēšanas un informācijas izplatīšanas darbībās.
Ar atbalsta un spēju veidošanas darbībām sasniegto pilsoniskās sabiedrības organizāciju skaits
Starptautisko tīklu un iniciatīvu skaits, kas vērstas uz Eiropas atmiņu un mantojumu un izveidotas programmas intervences rezultātā

Visus individuālos datus, ja iespējams, sadala pēc dzimuma; programmas starpposma un galīgie izvērtējumi ir vērsti uz katru sadaļu un katru darbību, un tajos ietver dzimumu līdztiesības perspektīvu, kā arī izvērtē ietekmi uz dzimumu līdztiesību.